

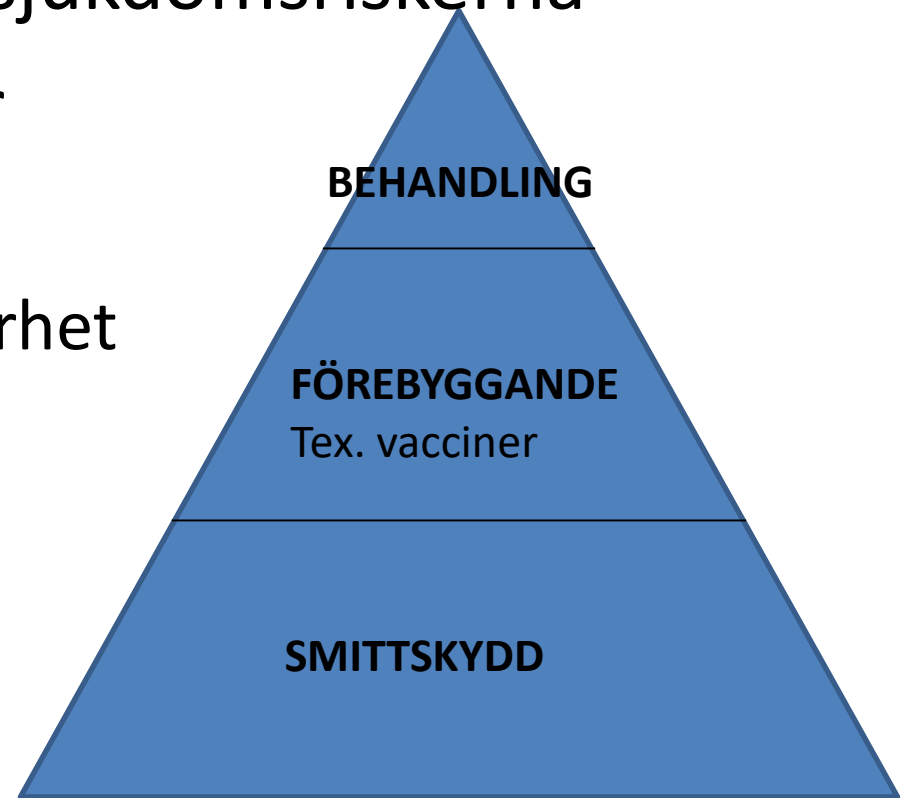

Kontroll av de yttre och inre sjukdomsriskerna

Veterinär Kati Näsärö, Suojaa SiKana –projektet
Smittskydd på svingårdar 11.2.2021

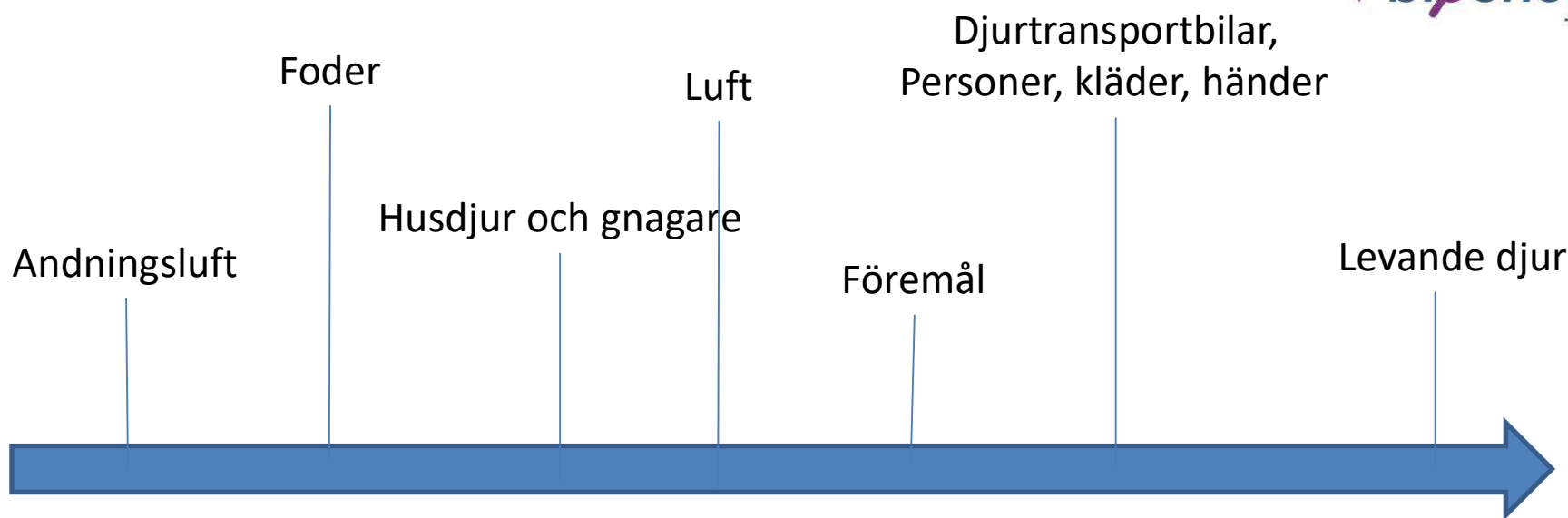
Smittskydd

- Grunden för kontroll av sjukdomsriskerna
- Baseras på kunskap över
  - Sjukdomarnas spridning
  - Sjukdomsalstrares hållbarhet

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Känn igen märkbara riskerna – fokusera på viktigaste åtgärderna

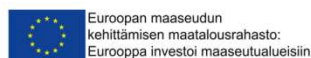

LÅG RISK

Boklund et al., 2008

HÖG RISK

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

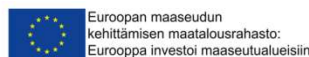

Suojaa
SiKana

Utveckling av smittskyddet

- Smittskydd är fungerande rutiner, och det löns att sätta ner tid för att utveckla dem.
- När rutinerna är fungerande, förverkligas de även i vardagen
- Producentens och de anställdas motivation är en viktig faktor
  - Fundera över och diskutera, varför är smittskyddet viktigt på er gård

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

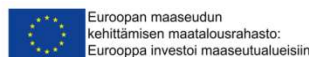

Suojaa
SiKana

Tema idag

- Svinhusets trafik
  - Sjukdomarnas spridning inne i svinhuset
- Varifrån uppstår sjukdomsriskerna och hur kontrollerar man den?

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

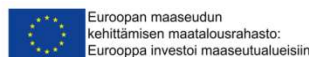
Suojaa
SiKana

Svinhusets trafik

- Foderbil, chaufför
- Kadaverbil
- Veterinär, rådgivare
- Djurtransporter, chaufförer
- Reparatörer
- Övriga besökare
- Semintransport
- Entreprenörer (körning av gödsel osv.)

**VILKA ÄR NÖDVÄNDIGA
BESÖKARE? VEM SLIPPER IN
I SVINHUSET?**

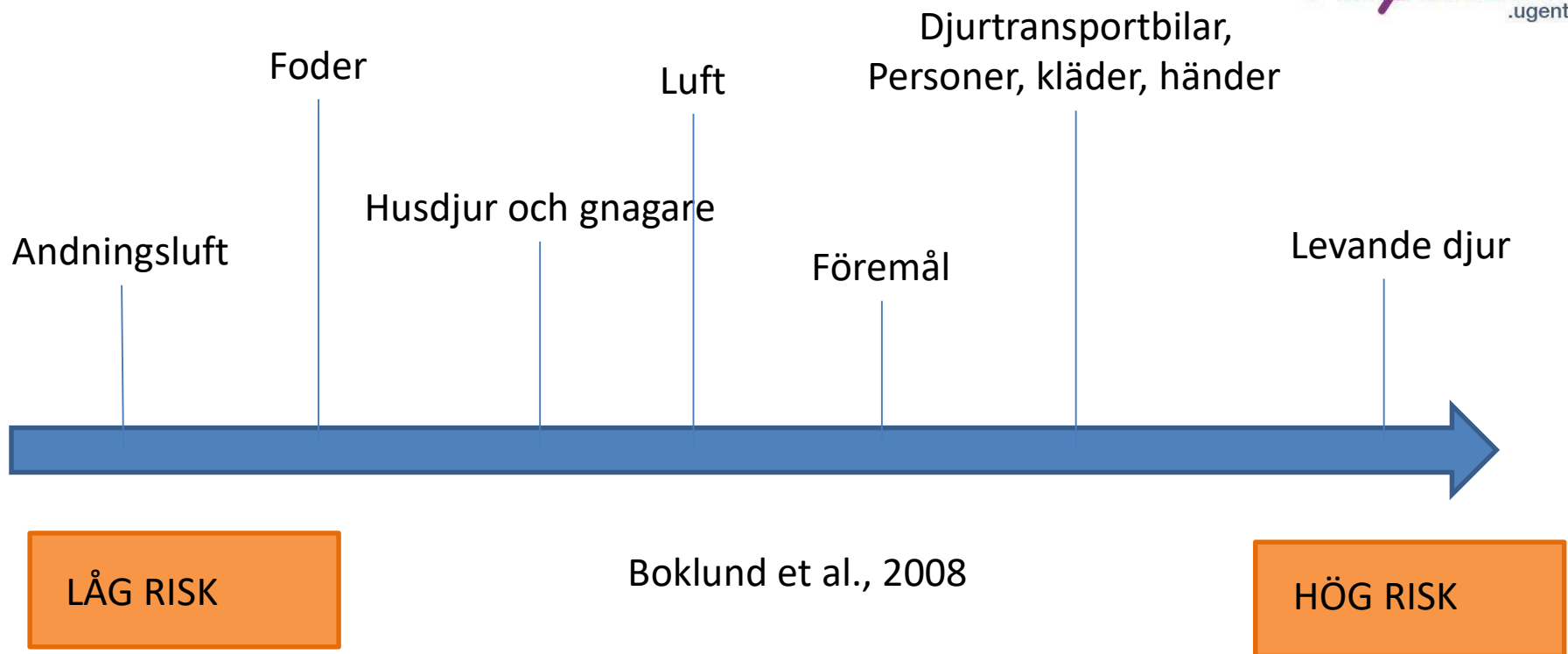
Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

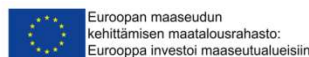
**Suojaa
SiKana**

Svinhustrafiken som riskfaktor

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana

En liten risk som upprepar sig blir stor risk

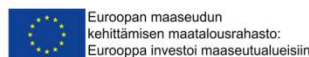

- Risken för att smitta sprids till gården via foderbilen är $1:1\ 000 = 0,1\%$
- Foderbilen besöker gården veckovis, alltså upprepas risken 52 gånger per år $(1 - (1 - 1,001)^{52})$

➔ 5,06 %

Enligt beräkning sprids en sjukdom en gång på 20 år till en gård via foderbilen

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

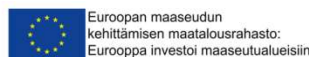
Suojaa
SiKana

Levande djur- karantän

- Köp djur endast från gårdar med samma eller bättre hälsostatus
- Skild luftrum, egna redskap
- Sköts sist på dagen, gå ej med samma arbetskläder och –skor tillbaka till övriga svinhuset
- Karantänens rekommenderade längd minst 28 dgr

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

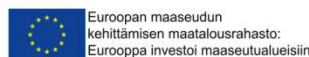
Suojaa
SiKana

Människor

- Kan hämta med sig sjukdomsalstrare
- För besökare
  - Dörrar låsta
  - Skylt på dörren, där det finns gårdens kontaktuppgifter
  - Tydlig smittspärr och skriftliga anvisningar

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

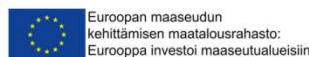

Suojaa
SiKana

Smittspärr

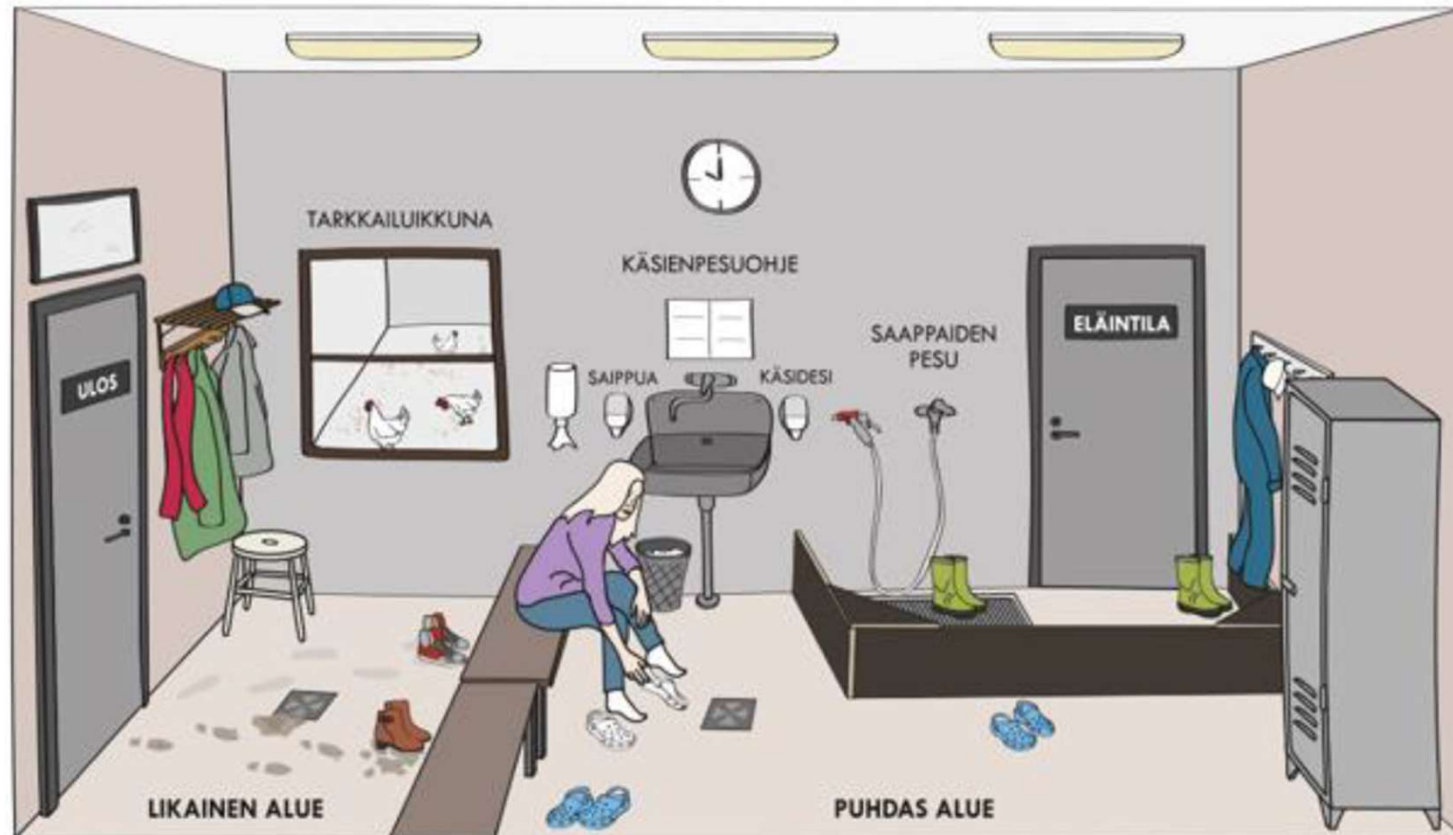
- Avsikten är att förhindra sjukdomsalstrares inträde utifrån in i svinhuset
- Risken minskar avsevärt då...
  - Kläder byts OCH
  - Skor byts OCH
  - Händerna tvättas och desinficeras
- Säkerställ rätt användning – tydlig gräns mellan den rena – och den smutsiga sidan
- Bör alltid användas, när man far ut ur svinhuset

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana

Fungerande smittspärr

Eläinten Terveys ETT ry

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

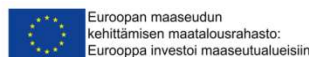

Suojaa
SiKana

Desinfektions fotbad – varför inte?

- Används utomlands, rekommenderas inte i Finland
- Fungerande desinfektion förutsätter
  - Rena skodon
  - Ren lösning
  - Tillräcklig koncentration i lösningen
  - Tillräcklig verkningstid
- Ett icke fungerande fotbad, kan i värsta fall vara effektiv smittospridare

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

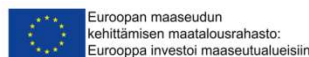

Suojaa
SiKana

Djurtransportfordon

- Djurtransportfordon kan sprida flera av de betydande svinsjukdomarna
  - APP
  - Grishosta
  - Svindysenteri
  - Salmonella
- Transportbilen borde vara tom, tvättad och desinficerad, , förverkligas inte alltid
  - Det behövs andra medel för riskkontroll

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana

Infektionsrutt

Svinen slipper tillbaka i svinhuset

Riskkontroll

Lastningsarrangemang, ej fri rutt tillbaka till djurstallet

Chauffören hämtar med sig

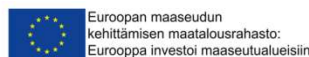
Chauffören släpps inte in i svinhuset, vid behov gårdens halare och stövlar

Via luften

Kontroll av ventilation
Stängning av mellandörr

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

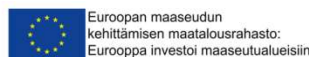
Suojaa
SiKana

Kadaverhantering

- Märkbar risk
- Flytta snabbt ut ur svinhuset
- Använd alltid engångshandskar vid hantering (eller tvätta och desinficera händerna efter hantering)
  - Skydda även dig själv

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

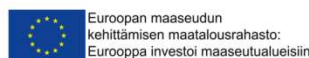

Suojaa
SiKana

Kadaverbox

- Förhindra att andra djur har tillträde till kadavren
- Kadaverbilens besök är alltid en smittorisk
  - Det löns att satsa på kadaver förvaringen
- Placering av kadaverboxen nära eller längre ifrån svinhuset
- Kadaverbilens besök borde ordnas så att den inte behöver köra in till svinhusområdet
- Regelbunden tvätt och desinficering av kadaverboxen

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

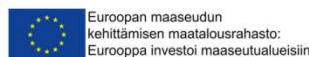

Suojaa
SiKana

Spridning inne i svinhuset

- Från ett djur till ett annat, från en avdelning till en annan
- Från en grupp till nästa
- Hur sprids det?
  - Direkt mellan djuren
  - Överföring via människa
  - Överföring via redskap
  - Överföring via omgivning

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

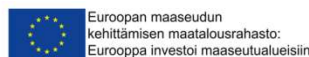

Suojaa
SiKana

Spridning inne i svinhuset

- Från ett djur till ett annat, från en avdelning till en annan
- Från en grupp till nästa
- Hur sprids det?
  - Direkt mellan djuren → Allt in- allt ut
  - via människa → Arbetsordning, indelning i avdelningar
  - Via redkap → Rengöring, indelning i avdelningar
  - Via omgivningen → Tvätt och desinfektion

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

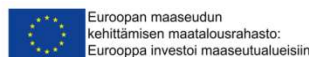

Suojaa
SiKana

Mellan djur

- Allt in-allt ut
- Det väsentliga är, att avdelningen töms helt innan nästa djur anländer
  - Ingen direkt kontakt mellan djur i olika åldrar
  - Förutsättning för lyckad tvätt och desinfektion

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

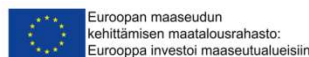

Suojaa
SiKana

Arbetsordning

- Unga djur har svagast motståndskraft
- Målsättning att skydda de känsligaste individerna för smitta
- Risken är att sjukdomsalstraren förs vidare via djurskötarens kläder, skor och händer samt redskap
- Arbetsordning från de yngsta till de äldre

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

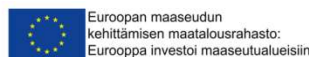

Suojaa
SiKana

Indelning i avdelningar

- Tanken är att förhindra sjukdomsalstrarnas spridning inne i svinhuset
- Åtminstone olika åldersgrupper i egna avdelningar
- Byte av halare och skodon samt tvätt och desinfektion av händer mellan avdelningar
  - Om ej möjligt, åtminstone tvätt av skodon och redskap, handhygien

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

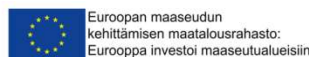
Suojaa
SiKana

Tvätt och desinfektion

- Målsättning att minska antal mikrober på ytor → sjukdomsalstrare bort
- Smuts går ej att desinficera
- Tvätt har stor betydelse i minskningen av antalet bakterier
- Torkning är ett viktigt skede
- Renhetsprov av ytorna

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

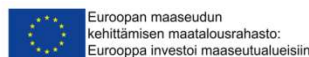

Suojaa
SiKana

Skötsel av sjuka djur

- Sjukboxar eller sjukavdelning?
- Sköts sist
- Uppmärksamma medicineringshygien
– Byte av nål och spruta?
– Rengöring av automatsprutor
– Förvaring av medicin

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana

Tack! Frågor?

Kommande skolningar

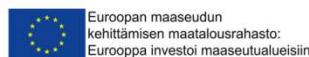
To 18.2. Sikatilojen rehuhygienia

Fre 19.2. Foderhygien på svingårdar

To 18.3. Ulkoilevien sikojen tautisuojaus

Fre 19.3. och to 15.4. Investoivat tilat

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana

Tack! Frågor?

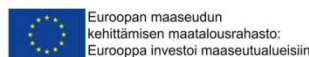
Suojaa SiKana –projektet erbjuder gratis rådgivning angående smittskydd på gårdsnivå i Egentliga Finland, Satakunda, Österbotten och Birkaland.

- Biocheck-utvärderingar
- Hjälp i planering av smittskyddslösningar i gamla och nya utrymmen: smittspärr, lastningsutrymmen, karantän osv.
- Smågruppsutbildning för gårdens anställda eller samarbetspartners

Bokning av gårdsbesök

- kati.nasaro@fimnet.fi, puh. 050 347 2852

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana